

Rezultati istraživanja Udruge POMAK

Istraživanje o razini znanja i stavova opće populacije vezano za korupciju i zviždače u RH

Sufinancira
Europska unija

„Financirano sredstvima Europske unije. Izneseni stavovi i mišljenja su stavovi i mišljenja autora i ne moraju se podudarati sa stavovima i mišljenjima Europske unije ili Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Ni Europska unija ni EACEA ne mogu se smatrati odgovornima za njih.“

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

„Program Impact4Values sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.“

Projekt udruge Pomak naziva "Pomaknimo Hrvatsku – stvorimo poticajno okruženje za zviždače" financiran je sredstvima Europske unije u okviru Programa Impact4Values.

Izvještaj izradili: Jana Dusper i Miroslav Rajter za Udrugu POMAK, udruga za promicanje dobrog upravljanja i rada, Kutina, Andrije Kačića Miošića 2.

Kutina, Kolovoz 2024.

Sadržaj

Uvod.....	4
Literatura.....	4
Deskriptivna statistika	5
Spol.....	5
Dob	5
Obrazovanje	5
Radni status	6
Vrsta organizacije u kojoj rade	6
Percepcija korupcije	7
Informiranost i transparentnost u upravljanju javnim sredstvima	8
Spremnost na prijavu	8
Percepcija statusa zviždača	8
Percepcija mjera za poboljšanje pozicije zviždača	9
Percepcija pozicije RH prema indeksu korupcije.....	10
Analize razlika prije i poslije intervencije.....	11
Percepcija korupcije	11
Informiranost i transparentnost u upravljanju javnim sredstvima	12
Spremnost na prijavu	12
Percepcija statusa zviždača	12
Percepcija mjera za poboljšanje pozicije zviždača	13
Percepcija pozicije RH prema indeksu korupcije.....	13
Razlike s obzirom na spol.....	14
Percepcija korupcije	14
Informiranost i transparentnost u upravljanju javnim sredstvima	15
Spremnost na prijavu	17
Percepcija statusa zviždača	17
Percepcija mjera za poboljšanje pozicije zviždača	18
Percepcija pozicije RH prema indeksu korupcije.....	20
Razlike s obzirom na radni status	20
Percepcija korupcije	20
Informiranost i transparentnost u upravljanju javnim sredstvima	23
Spremnost na prijavu	24
Percepcija statusa zviždača	25

Percepcija mjera za poboljšanje pozicije zviždača	26
Percepcija pozicije RH prema indeksu korupcije.....	29
Razlike s obzirom na vrstu organizacije u kojoj rade.....	30
Percepcija korupcije	30
Informiranost i transparentnost u upravljanju javnim sredstvima.....	32
Spremnost na prijavu	32
Percepcija statusa zviždača	33
Percepcija mjera za poboljšanje pozicije zviždača	34
Percepcija pozicije RH prema indeksu korupcije.....	37
Kvalitativna analiza podataka	37
Kome bi prijavili korupciju ili nepravilnosti u poslovanju ili upravljanju?.....	37
Zašto biste/ne biste prijavili nepravilnost?.....	38
Tko su, po vašem mišljenju, zviždači?	39
Za budućnost vašeg grada kao grada bez korupcije, koji su pomaci potrebni?.....	40
ZAKLJUČAK	42
Zaključak kvantitativne analize podataka.....	43
Zaključak kvalitativne analize podataka.....	43

Uvod

U nastavku su prikazane analize za istraživanje stavova i svijesti o korupciji i zviždačima u Republici Hrvatskoj. Istraživanje je provedeno u dvije faze. Prva faza je provedena prije intervencije (od listopada do prosinca 2023.), a druga faza je provedena nakon intervencije (od svibnja do srpnja 2024.). Cilj istraživanja je bio ispitati percepciju korupcije, informiranost i transparentnost u upravljanju javnim sredstvima, spremnost na prijavu korupcije, percepciju statusa zviždača, percepciju mjera za poboljšanje pozicije zviždača i percepciju pozicije RH prema indeksu korupcije.

Ovaj dokument sastoji se od deskriptivne statistike te ispitivanje razlika u mjerenim varijablama prije i poslije intervencije. Također, ispitane su razlike s obzirom na spol, radni status i vrstu organizacije u kojoj ispitanici rade.

Analiza podataka napravljena je u programskom jeziku R 4.3.1 (R Core Team, 2023). Korišteni su paketi tidyverse (Wickham et al., 2019) i reflexR (Rajter, 2022) za deskriptivne prikaze i analizu razlika. Kod deskriptivne statistike kontinuiranih varijabli, uz aritmetičku sredinu i standardnu devijaciju, prikazani su i rezultati po kvartilima, a kao mjere oblika distribucije prikazane su spljoštenost (kurtosis), zakrivljenost (skewness) te rezultat Shapiro-Wilkovog testa normaliteta. Pri testiranju razlika u kontinuiranim varijablama korišten je t test za nezavisne uzorke, pri čemu je kao veličina efekta računara vjerojatnost superiornosti (probability of superiority) koja govori o tome kolika je vjerojatnost da od dva rezultata viši rezultat pripada ciljanoj skupini, odnosno za koliko je vjerojatnost da je viši rezultat u višoj skupini veća od slučajnog pogađanja. Kod kategorijalnih varijabli korišten je hi-kvadrat test s Cramerovim V koeficijentom veličine efekta, a u slučaju 2x2 kontingencijskih tablica korišten je Fischerov egzaktni test uz ϕ veličinu efekta.

Literatura

- R Core Team. (2023). *R: A language and environment for statistical computing* (4.2.1) [Computer software]. R Foundation for Statistical Computing.
- Rajter, M. (2022). *reflexR: Flextable based statistics* (0.0.9) [Computer software]. Reflex, s.p.o. <https://github.com/mrajter/reflexR>
- Wickham, H., Averick, M., Bryan, J., Chang, W., McGowan, L., François, R., Golemund, G., Hayes, A., Henry, L., Hester, J., Kuhn, M., Pedersen, T., Miller, E., Bache, S., Müller, K., Ooms, J., Robinson, D., Seidel, D., Spinu, V., ... Yutani, H. (2019). Welcome to the Tidyverse. *Journal of Open Source Software*, 4(43), 1686. <https://doi.org/10.21105/joss.01686>

Deskriptivna statistika

Sva deskriptivna statistika prikazuje se odvojeno prije i poslije intervencije.

Spol

Skupina	N	Ž	M
		%	%
Prije intervencije	310	56,8	43,2
Poslije intervencije	364	50,8	49,2
Total	674	53,6	46,4

Dob

Varijabla	Skupina	N	M	SD	Min	Q1	C	Q3	Max	Skew	Kurt	SW	SWp
Dob	Prije intervencije	305	53,9	11,90	25	45,0	53,0	63,0	83	-0,01	-0,52	0,99	>0,05
	Poslije intervencije	355	55,3	12,83	21	47,0	57,0	64,0	84	-0,40	-0,25	0,98	<0,001
	Total	660	54,7	12,42	21	46,0	55,0	64,0	84	-0,23	-0,39	0,99	<0,001

Obrazovanje

Skupina	N	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola	Fakultet i više
		%	%	%	%
Prije intervencije	310	0,6	40,0	15,5	43,9
Poslije intervencije	364	1,9	41,2	17,3	39,6
Total	674	1,3	40,7	16,5	41,5

Radni status

Skupina	N	zaposlen/a	nezaposlen/a	umirovljenik/ca	student/ica
		%	%	%	%
Prije intervencije	310	66,1	4,8	29,0	0,0
Poslije intervencije	364	51,9	11,0	35,7	1,4
Total	674	58,5	8,2	32,6	0,7

Vrsta organizacije u kojoj rade

Gledaju se samo ispitanici koji su zaposleni

Skupina	N	Javni sektor	Privatni sektor
		%	%
Prije intervencije	205	35,6	64,4
Poslije intervencije	187	41,7	58,3
Total	392	38,5	61,5

Percepcija korupcije

Varijabla	Skupina	N	M	SD	1	2	3	4	5
					%	%	%	%	%
Korupcija stvara ozbiljne probleme razvoju društva.	Prije intervencije	310	4,9	0,27	0,0	0,0	0,6	5,2	94,2
	Poslije intervencije	364	4,9	0,37	0,3	0,5	0,5	2,5	96,2
	Total	674	4,9	0,33	0,1	0,3	0,6	3,7	95,3
Korupcija je prisutna u hrvatskom privatnom sektoru.	Prije intervencije	310	4,1	1,09	3,2	5,8	18,4	22,9	49,7
	Poslije intervencije	364	4,2	1,02	1,9	4,1	19,5	18,4	56,0
	Total	674	4,2	1,06	2,5	4,9	19,0	20,5	53,1
Korupcija je prisutna u hrvatskom javnom sektoru.	Prije intervencije	310	4,9	0,32	0,0	0,0	0,3	10,0	89,7
	Poslije intervencije	364	4,9	0,49	0,5	0,3	1,9	7,1	90,1
	Total	674	4,9	0,42	0,3	0,1	1,2	8,5	89,9
Korupcija je prisutna na svim razinama rada u Hrvatskoj (ne samo na najvišim)	Prije intervencije	310	4,8	0,52	0,0	0,6	2,9	15,2	81,3
	Poslije intervencije	364	4,7	0,65	0,5	0,5	5,5	15,7	77,7
	Total	674	4,7	0,60	0,3	0,6	4,3	15,4	79,4

Informiranost i transparentnost u upravljanju javnim sredstvima

Varijabla	Skupina	N	M	SD	1	2	3	4	5
					%	%	%	%	%
Postoji li u Hrvatskoj informiranost i transparentnost u upravljanju javnim sredstvima?	Prije intervencije	310	1,9	1,13	46,5	30,0	14,2	3,5	5,8
	Poslije intervencije	364	1,9	1,16	49,7	26,1	14,3	3,6	6,3
	Total	674	1,9	1,14	48,2	27,9	14,2	3,6	6,1

Spremnost na prijavu

Skupina	N	Ne	Ne znam	Da
		%	%	%
Prije intervencije	310	6,8	41,0	52,3
Poslije intervencije	364	6,6	40,7	52,7
Total	674	6,7	40,8	52,5

Percepcija statusa zviždača

Varijabla	Skupina	N	M	SD	1	2	3	4	5
					%	%	%	%	%
Smatrate li da su zviždači u Hrvatskoj potrebni?	Prije intervencije	310	4,8	0,62	1,0	0,6	3,9	4,2	90,3
	Poslije intervencije	364	4,8	0,66	1,9	0,0	3,3	2,2	92,6
	Total	674	4,8	0,64	1,5	0,3	3,6	3,1	91,5
Smatrate li da su zviždači, kada prijave nepravilnost, ugroženi?	Prije intervencije	310	4,9	0,39	0,0	0,0	2,3	7,7	90,0
	Poslije intervencije	364	4,8	0,66	1,4	1,4	1,4	7,7	88,2
	Total	674	4,8	0,55	0,7	0,7	1,8	7,7	89,0

Percepcija mjera za poboljšanje pozicije zviždača

Varijabla	Skupina	N	Ne	Da
			%	%
Političkom voljom	Prije intervencije	310	40,0	60,0
	Poslije intervencije	364	39,6	60,4
	Total	674	39,8	60,2
Zakonima koji štite prijavitelje nepravilnosti	Prije intervencije	310	26,8	73,2
	Poslije intervencije	364	23,1	76,9
	Total	674	24,8	75,2
Sve većim brojem prijavitelja nepravilnosti	Prije intervencije	310	32,9	67,1
	Poslije intervencije	364	38,7	61,3
	Total	674	36,1	63,9
Potporom međunarodnih (npr. europskih) organizacija/institucija	Prije intervencije	310	38,1	61,9
	Poslije intervencije	364	39,0	61,0
	Total	674	38,6	61,4
Promjenom stavova i vrijednosti društva prema prijaviteljima	Prije intervencije	310	32,9	67,1
	Poslije intervencije	364	34,9	65,1
	Total	674	34,0	66,0
Sustavnom edukacijom i promicanjem vrijednosti dobrog upravljanja i poslovanja	Prije intervencije	310	41,0	59,0
	Poslije intervencije	364	45,3	54,7
	Total	674	43,3	56,7

Percepcija pozicije RH prema indeksu korupcije

Varijabla	Skupina	N	M	SD	Min	Q1	C	Q3	Max	Skew	Kurt	SW	SWp
Što mislite, na kojem se mjestu nalazi Hrvatska po indeksu korupcije?	Prije intervencije	227	122,4	55,49	1	87,5	140,0	175,0	181	-0,75	-0,57	0,88	<0,001
	Poslije intervencije	259	114,0	58,23	1	59,0	120,0	175,0	181	-0,37	-1,19	0,89	<0,001
	Total	486	117,9	57,06	1	63,5	130,0	175,0	181	-0,54	-0,96	0,89	<0,001

Analize razlika prije i poslije intervencije

Percepcija korupcije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija stvara ozbiljne probleme razvoju društva.	Prije intervencije	310		0,271	-0,05	0,957	0,499
	Poslije intervencije	364	4,94	0,369			

nema statistički značajne razlike

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija je prisutna u hrvatskom privatnom sektoru.	Prije intervencije	310	4,10	1,094	-1,53	0,127	0,467
	Poslije intervencije	364	4,23	1,023			

nema statistički značajne razlike

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija je prisutna u hrvatskom javnom sektoru.	Prije intervencije	310	4,89	0,319	1,07	0,286	0,523
	Poslije intervencije	364	4,86	0,492			

nema statistički značajne razlike

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija je prisutna na svim razinama rada u Hrvatskoj (ne samo na najvišim)	Prije intervencije	310	4,77	0,524	1,68	0,094	0,536
	Poslije intervencije	364	4,70	0,650			

nema statistički značajne razlike

Informiranost i transparentnost u upravljanju javnim sredstvima

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Postoji li u Hrvatskoj informiranost i transparentnost u upravljanju javnim sredstvima?	Prije intervencije	310	1,92	1,127	0,18	0,856	0,504
	Poslije intervencije	364	1,91	1,160			

Spremnost na prijavu

Skupina	N	Ne %	Ne znam %	Da %	$\chi^2/df/p$	V
Prije intervencije	310	6.8	41.0	52.3	0,02 2 0,990	0,005
Poslije intervencije	364	6.6	40.7	52.7		
Total	674	6.7	40.8	52.5		

Percepcija statusa zviždača

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Smatrate li da su zviždači u Hrvatskoj potrebni?	Prije intervencije	310	4,82	0,616	-0,26	0,798	0,494
	Poslije intervencije	364	4,84	0,660			

nema statistički značajne razlike

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Smatrate li da su zviždači, kada prijave nepravilnost, ugroženi?	Prije intervencije	310	4,88	0,391	1,90	0,059	0,540
	Poslije intervencije	364	4,80	0,660			

Percepcija mjera za poboljšanje pozicije zviždača

Političkom voljom

Skupina	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Prije intervencije	310	40.0	60.0	0,937	0,004
Poslije intervencije	364	39.6	60.4		
Total	674	39.8	60.2		

Zakonima koji štite prijavitelje nepravilnosti

Skupina	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Prije intervencije	310	26.8	73.2	0,283	0,043
Poslije intervencije	364	23.1	76.9		
Total	674	24.8	75.2		

Sve većim brojem prijavitelja nepravilnosti

Skupina	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Prije intervencije	310	32.9	67.1	0,126	0,061
Poslije intervencije	364	38.7	61.3		
Total	674	36.1	63.9		

Potporom međunarodnih (npr. europskih) organizacija/institucija

Skupina	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Prije intervencije	310	38.1	61.9	0,812	0,010
Poslije intervencije	364	39.0	61.0		
Total	674	38.6	61.4		

Promjenom stavova i vrijednosti društva prema prijaviteljima

Skupina	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Prije intervencije	310	32.9	67.1	0,625	0,021
Poslije intervencije	364	34.9	65.1		
Total	674	34.0	66.0		

Sustavnom edukacijom i promicanjem vrijednosti dobrog upravljanja i poslovanja

Skupina	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Prije intervencije	310	41.0	59.0	0,275	0,044
Poslije intervencije	364	45.3	54.7		
Total	674	43.3	56.7		

Percepcija pozicije RH prema indeksu korupcije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
-----------	-------	---	---	----	---	---	-------

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Što mislite, na kojem se mjestu nalazi Hrvatska po indeksu korupcije?	Prije intervencije	227	122,42	55,485	1,63	0,103	0,542
	Poslije intervencije	259	113,98	58,227			

nema statistički značajne razlike

Razlike s obzirom na spol

Percepcija korupcije

Prije intervencije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija stvara ozbiljne probleme razvoju društva.	Ž	176	4,94	0,243	0,15	0,885	0,505
	M	134	4,93	0,305			

Nema statistički značajne razlike

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija je prisutna u hrvatskom privatnom sektoru.	Ž	176	4,14	1,024	0,76	0,448	0,525
	M	134	4,04	1,182			

Nema statistički značajne razlike

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija je prisutna u hrvatskom javnom sektoru.	Ž	176	4,90	0,322	0,26	0,792	0,509
	M	134	4,89	0,316			

Nema statistički značajne razlike

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija je prisutna na svim razinama rada u Hrvatskoj (ne samo na najvišim)	Ž	176	4,83	0,433	2,17	0,031	0,573
	M	134	4,69	0,616			

Ima razlike. Žene korupciju smatraju prisutnijom u odnosu na muškarce. Veličina efekta u terminima vjerojatnosti superiornosti govori nam da je 7,3% veća vjerojatnost da će žena smatrati korupciju prisutnijom u odnosu na muškarca.

Poslije intervencije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija stvara ozbiljne probleme razvoju društva.	M	179	4,93	0,376	0,20	0,845	0,506
	Ž	185	4,94	0,364			

Nema statistički značajne razlike

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija je prisutna u hrvatskom privatnom sektoru.	M	179	4,18	1,045	0,85	0,394	0,525
	Ž	185	4,27	1,001			

Nema statistički značajne razlike

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija je prisutna u hrvatskom javnom sektoru.	M	179	4,85	0,545	0,41	0,684	0,512
	Ž	185	4,87	0,435			

Nema statistički značajne razlike

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija je prisutna na svim razinama rada u Hrvatskoj (ne samo na najvišim)	M	179	4,65	0,705	1,19	0,233	0,535
	Ž	185	4,74	0,590			

Informiranost i transparentnost u upravljanju javnim sredstvima

Prije intervencije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Postoji li u Hrvatskoj informiranost i transparentnost u upravljanju javnim sredstvima?	Ž	176	1,97	1,185	0,79	0,431	0,525
	M	134	1,87	1,046			

Nema statistički značajne razlike

Poslije intervencije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Postoji li u Hrvatskoj informiranost i transparentnost u upravljanju javnim sredstvima?	M	179	1,95	1,098	-0,70	0,486	0,479
	Ž	185	1,86	1,219			

Nema statistički značajne razlike

Spremnost na prijavu

Prije intervencije

Spol	N	Ne	Ne znam	Da	$\chi^2/df/p$	V
		%	%	%		
Ž	176	6.8	43.8	49.4	1,39	0,067
M	134	6.7	37.3	56.0	2	
Total	310	6.8	41.0	52.3	0,498	

Nema statistički značajne razlike

Poslije intervencije

Spol	N	Ne	Ne znam	Da	$\chi^2/df/p$	V	posthoc[, -
		%	%	%			1]
Ž	185	3.8	47.0	49.2	9,16	0,159*	
M	179	9.5	34.1	56.4	2		
Total	364	6.6	40.7	52.7	0,010	-	

Ima razlike. Nakon intervencije statistički je značajno više muškaraca koji su spremni prijaviti korupciju u odnosu na žene.

Percepcija statusa zviždača

Prije intervencije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Smatrate li da su zviždači u Hrvatskoj potrebni?	Ž	176	4,83	0,627	0,23	0,819	0,507
	M	134	4,81	0,603			

Nema statistički značajne razlike

Poslije intervencije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Smatrate li da su zviždači u Hrvatskoj potrebni?	M	179	4,79	0,755	1,19	0,237	0,535
	Ž	185	4,88	0,552			

Nema statistički značajne razlike

Percepcija mjera za poboljšanje pozicije zviždača

Političkom voljom

Prije intervencije

Spol	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Ž	176	49.4	50.6		
M	134	27.6	72.4	0,000	0,221
Total	310	40.0	60.0		

Ima razlike. Muškarci ovo smatraju točnijim

Poslije intervencije

Spol	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Ž	185	45.4	54.6		
M	179	33.5	66.5	0,024	0,122
Total	364	39.6	60.4		

Ima razlike. Muškarci i dalje smatraju ovo točnijim, ali je razlika manja nego prije intervencije.

Zakonima koji štite prijavitelje nepravilnosti

Prije intervencije

Spol	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Ž	176	27.3	72.7		
M	134	26.1	73.9	0,897	0,013
Total	310	26.8	73.2		

Poslije intervencije

Spol	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Ž	185	22.2	77.8		
M	179	24.0	76.0	0,710	0,022
Total	364	23.1	76.9		

Sve većim brojem prijavitelja nepravilnosti

Prije intervencije

Spol	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Ž	176	30.1	69.9		
M	134	36.6	63.4	0,272	0,068
Total	310	32.9	67.1		

Poslije intervencije

Spol	N	Ne	Da	Exact p	φ
		%	%		
Ž	185	35.7	64.3	0,238	0,064
M	179	41.9	58.1		
Total	364	38.7	61.3		

Potporom međunarodnih (npr. europskih) organizacija/institucija

Prije intervencije

Spol	N	Ne	Da	Exact p	φ
		%	%		
Ž	176	41.5	58.5	0,159	0,081
M	134	33.6	66.4		
Total	310	38.1	61.9		

Poslije intervencije

Spol	N	Ne	Da	Exact p	φ
		%	%		
Ž	185	40.5	59.5	0,591	0,032
M	179	37.4	62.6		
Total	364	39.0	61.0		

Promjenom stavova i vrijednosti društva prema prijaviteljima

Prije intervencije

Spol	N	Ne	Da	Exact p	φ
		%	%		
Ž	176	34.1	65.9	0,628	0,029
M	134	31.3	68.7		
Total	310	32.9	67.1		

Poslije intervencije

Spol	N	Ne	Da	Exact p	φ
		%	%		
Ž	185	38.4	61.6	0,187	0,074
M	179	31.3	68.7		
Total	364	34.9	65.1		

Sustavnom edukacijom i promicanjem vrijednosti dobrog upravljanja i poslovanja

Prije intervencije

Spol	N	Ne	Da	Exact p	φ
		%	%		
Ž	176	36.9	63.1	0,104	0,094
M	134	46.3	53.7		
Total	310	41.0	59.0		

Poslije intervencije

Spol	N	Ne	Da	Exact p	φ
		%	%		
Ž	185	37.3	62.7		
M	179	53.6	46.4	0,002	0,164
Total	364	45.3	54.7		

Ima razlike. Žene ovo smatraju točnijim u odnosu na muškarce.

Percepcija pozicije RH prema indeksu korupcije

Prije intervencije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Što mislite, na kojem se mjestu nalazi Hrvatska po indeksu korupcije?	Ž	124	121,19	58,978	-0,37	0,711	0,486
	M	103	123,90	51,211			

Poslije intervencije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Što mislite, na kojem se mjestu nalazi Hrvatska po indeksu korupcije?	M	145	116,86	56,074	-0,89	0,376	0,468
	Ž	114	110,32	60,908			

Razlike s obzirom na radni status

Gledaju se zaposleni u odnosu na sve ostale

Percepcija korupcije

Prije intervencije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija stvara ozbiljne probleme razvoju društva.	Zaposlen/a	205	4,92	0,287	-1,31	0,193	0,458
	Ostalo	105	4,96	0,237			

Nema statistički značajne razlike

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
-----------	-------	---	---	----	---	---	-------

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija je prisutna u hrvatskom privatnom sektoru.	Zaposlen/a	205	4,00	1,107	-2,31	0,022	0,424
	Ostalo	105	4,30	1,046			

Ima razlike. Zaposleni korupciju smatraju manje prisutnom u odnosu na ostale ispitanike. Veličina efekta govori da je vjerojatnost da zaposlena osoba ima nižu procjenu korupcije 7,6% veća u odnosu na ostale ispitanike.

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija je prisutna u hrvatskom javnom sektoru.	Zaposlen/a	205	4,89	0,316	-0,44	0,662	0,485
	Ostalo	105	4,90	0,326			

Nema statistički značajne razlike

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija je prisutna na svim razinama rada u Hrvatskoj (ne samo na najvišim)	Zaposlen/a	205	4,76	0,530	-0,47	0,636	0,484
	Ostalo	105	4,79	0,513			

Poslije intervencije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija stvara ozbiljne probleme razvoju društva.	Zaposlen/a	189	4,95	0,278	0,82	0,412	0,525
	Ostalo	175	4,92	0,448			

Nema statistički značajne razlike

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija je prisutna u hrvatskom privatnom sektoru.	Zaposlen/a	189	4,10	1,068	-2,55	0,011	0,425
	Ostalo	175	4,37	0,955			

Ima razlike na isti način kao i prije intervencije. Zaposleni korupciju smatraju manje prisutnom u odnosu na ostale ispitanike. Veličina efekta govori da je vjerojatnost da zaposlena osoba ima nižu procjenu korupcije 7,5% veća u odnosu na ostale ispitanike.

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
-----------	-------	---	---	----	---	---	-------

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija je prisutna u hrvatskom javnom sektoru.	Zaposlen/a	189	4,82	0,574	-1,63	0,104	0,453
	Ostalo	175	4,90	0,382			

Nema statistički značajne razlike

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija je prisutna na svim razinama rada u Hrvatskoj (ne samo na najvišim)	Zaposlen/a	189	4,63	0,715	-2,02	0,044	0,441
	Ostalo	175	4,77	0,564			

Ima razlike. Zaposlene osobe u manjoj mjeri smatraju da je korupcija prisutna na svim razinama rada u Hrvatskoj. Vjerojatnost da zaposlena osoba da nižu procjenu je za 5,9% niža u odnosu na ostale ispitanike.

Informiranost i transparentnost u upravljanju javnim sredstvima

Prije intervencije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Postoji li u Hrvatskoj informiranost i transparentnost u upravljanju javnim sredstvima?	Zaposlen/a	205	1,92	1,023	-0,11	0,912	0,496
	Ostalo	105	1,93	1,310			

Nema statistički značajne razlike

Poslije intervencije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Postoji li u Hrvatskoj informiranost i transparentnost u upravljanju javnim sredstvima?	Zaposlen/a	189	1,96	1,093	0,96	0,338	0,528
	Ostalo	175	1,85	1,229			

Nema statistički značajne razlike

Spremnost na prijavu

Prije intervencije

Radni status	N	Ne %	Ne znam %	Da %	$\chi^2/df/p$	V
Zaposlen/a	205	7.8	50.2	42.0	25,96	0,289
Ostalo	105	4.8	22.9	72.4	2	
Total	310	6.8	41.0	52.3	0,000	

Ima razlike. Ispitanici koji nisu zaposleni spremniji su na prijavu u odnosu na zaposlene ispitanike.

Poslije intervencije

Radni status	N	Ne %	Ne znam %	Da %	$\chi^2/df/p$	V
Zaposlen/a	189	9.0	46.0	45.0	10,73	0,172
Ostalo	175	4.0	34.9	61.1	2	
Total	364	6.6	40.7	52.7	0,005	

I nakon intervencije su zaposleni ispitanici manje spremni na prijavu korupcije u odnosu na ostale ispitanike.

Percepcija statusa zviždača

Prije intervencije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Smatrate li da su zviždači u Hrvatskoj potrebni?	Zaposlen/a	205	4,82	0,584	0,07	0,945	0,502
	Ostalo	105		0,676			

Nema statistički značajne razlike

Poslije intervencije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Smatrate li da su zviždači u Hrvatskoj potrebni?	Zaposlen/a	189	4,79	0,756	-1,43	0,155	0,458
	Ostalo	175	4,89	0,535			

Nema statistički značajne razlike

Percepcija mjera za poboljšanje pozicije zviždača

Političkom voljom

Prije intervencije

Radni status	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Zaposlen/a	205	42.0	58.0		
Ostalo	105	36.2	63.8	0,391	0,056
Total	310	40.0	60.0		

Nema statistički značajne razlike

Poslije intervencije

Radni status	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Zaposlen/a	189	37.6	62.4		
Ostalo	175	41.7	58.3	0,453	0,042
Total	364	39.6	60.4		

Nema statistički značajne razlike

Zakonima koji štite prijavitelje nepravilnosti

Prije intervencije

Radni status	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Zaposlen/a	205	23.9	76.1		
Ostalo	105	32.4	67.6	0,136	0,091
Total	310	26.8	73.2		

Nema statistički značajne razlike

Poslije intervencije

Radni status	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Zaposlen/a	189	26.5	73.5		
Ostalo	175	19.4	80.6	0,135	0,083
Total	364	23.1	76.9		

Nema statistički značajne razlike

Sve većim brojem prijavitelja nepravilnosti

Prije intervencije

Radni status	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Zaposlen/a	205	32.2	67.8		
Ostalo	105	34.3	65.7	0,704	0,021
Total	310	32.9	67.1		

Nema statistički značajne razlike

Poslije intervencije

Radni status	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Zaposlen/a	189	31.7	68.3		
Ostalo	175	46.3	53.7	0,005	0,149
Total	364	38.7	61.3		

Ima razlike. Zaposleni ispitanici u većoj mjeri smatraju da će se status zviždača poboljšati većim brojem prijavitelja nepravilnosti.

Potporom međunarodnih (npr. europskih) organizacija/institucija

Prije intervencije

Radni status	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Zaposlen/a	205	37.6	62.4		
Ostalo	105	39.0	61.0	0,806	0,014
Total	310	38.1	61.9		

Nema statistički značajne razlike

Poslije intervencije

Radni status	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Zaposlen/a	189	37.6	62.4		
Ostalo	175	40.6	59.4	0,591	0,031
Total	364	39.0	61.0		

Nema statistički značajne razlike

Promjenom stavova i vrijednosti društva prema prijaviteljima

Prije intervencije

Radni status	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Zaposlen/a	205	31.7	68.3		
Ostalo	105	35.2	64.8	0,610	0,036
Total	310	32.9	67.1		

Nema statistički značajne razlike

Poslije intervencije

Radni status	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Zaposlen/a	189	32.3	67.7		
Ostalo	175	37.7	62.3	0,322	0,057
Total	364	34.9	65.1		

Nema statistički značajne razlike

Sustavnom edukacijom i promicanjem vrijednosti dobrog upravljanja i poslovanja

Prije intervencije

Radni status	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Zaposlen/a	205	39.5	60.5		
Ostalo	105	43.8	56.2	0,467	0,041
Total	310	41.0	59.0		

Nema statistički značajne razlike

Poslije intervencije

Radni status	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Zaposlen/a	189	40.7	59.3		
Ostalo	175	50.3	49.7	0,074	0,096
Total	364	45.3	54.7		

Nema statistički značajne razlike

Percepcija pozicije RH prema indeksu korupcije

Prije intervencije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Što mislite, na kojem se mjestu nalazi Hrvatska po indeksu korupcije?	Zaposlen/a	164	120,44	53,667	-0,82	0,412	0,464
	Ostalo	63	127,57	60,106			

Nema statistički značajne razlike

Poslije intervencije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Što mislite, na kojem se mjestu nalazi Hrvatska po indeksu korupcije?	Zaposlen/a	146	107,61	57,740	-2,01	0,045	0,429
	Ostalo	113	122,21	58,073			

Ima razlike. Zaposleni ispitanici Hrvatsku rangiraju bolje, odnosno na niže mjestu u odnosu na ostale ispitanike. Vjerojatnost da zaposlena osoba da nižu procjenu od osobe koja nije zaposlena za 7,1% veća je od slučajne.

Razlike s obzirom na vrstu organizacije u kojoj rade

Koriste se samo podaci zaposlenih ispitanika

Percepcija korupcije

Prije intervencije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija stvara ozbiljne probleme razvoju društva.	Javni sektor	73	4,90	0,296	-0,65	0,515	0,473
	Privatni sektor	132	4,93	0,282			

Nema statistički značajne razlike

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija je prisutna u hrvatskom privatnom sektoru.	Javni sektor	73	4,05	1,026	0,54	0,587	0,522
	Privatni sektor	132	3,97	1,152			

Nema statistički značajne razlike

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija je prisutna u hrvatskom javnom sektoru.	Javni sektor	73	4,86	0,346	-0,80	0,426	0,466
	Privatni sektor	132	4,90	0,299			

Nema statistički značajne razlike

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija je prisutna na svim razinama rada u Hrvatskoj (ne samo na najvišim)	Javni sektor	73	4,78	0,507	0,41	0,685	0,516
	Privatni sektor	132	4,75	0,544			

Nema statistički značajne razlike

Poslije intervencije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija stvara ozbiljne probleme razvoju društva.	Privatni sektor	109	4,94	0,329	0,43	0,666	0,517
	Javni sektor	78	4,96	0,194			

Nema statistički značajne razlike

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija je prisutna u hrvatskom privatnom sektoru.	Privatni sektor	109	4,08	1,131	0,05	0,963	0,502
	Javni sektor	78	4,09	0,983			

Nema statistički značajne razlike

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija je prisutna u hrvatskom javnom sektoru.	Privatni sektor	109	4,87	0,595	-1,52	0,129	0,437
	Javni sektor	78	4,74	0,545			

Nema statistički značajne razlike

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Korupcija je prisutna na svim razinama rada u Hrvatskoj (ne samo na najvišim)	Privatni sektor	109	4,66	0,670	-0,33	0,744	0,486
	Javni sektor	78	4,63	0,667			

Nema statistički značajne razlike

Informiranost i transparentnost u upravljanju javnim sredstvima

Prije intervencije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Postoji li u Hrvatskoj informiranost i transparentnost u upravljanju javnim sredstvima?	Javni sektor	73	2,16	1,067	2,54	0,012	0,606
	Privatni sektor	132	1,78	0,975			

Ima razlike. Ispitanici u javnom sektoru u većoj mjeri smatraju da u Hrvatskoj postoji informiranost i transparentnost u upravljanju javnim sredstvima. Vjerojatnost da ispitanik iz javnog sektora da višu procjenu od ispitanika iz privatnog sektora je za 10,6% veća u odnosu na slučajnu.

Poslije intervencije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Postoji li u Hrvatskoj informiranost i transparentnost u upravljanju javnim sredstvima?	Privatni sektor	109	1,97	1,213	-0,07	0,944	0,497
	Javni sektor	78	1,96	0,918			

Nema statistički značajne razlike

Spremnost na prijavu

Prije intervencije

Vrsta organizacije	N	Ne %	Ne znam %	Da %	$\chi^2/df/p$	V
Javni sektor	73	5.5	52.1	42.5	0,87	0,065
Privatni sektor	132	9.1	49.2	41.7	2	
Total	205	7.8	50.2	42.0	0,648	

Nema statistički značajne razlike

Poslije intervencije

Vrsta organizacije	N	Ne %	Ne znam %	Da %	$\chi^2/df/p$	V
Javni sektor	78	6.4	53.8	39.7	3,06	0,128
Privatni sektor	109	10.1	41.3	48.6	2	
Total	187	8.6	46.5	44.9	0,216	

Nema statistički značajne razlike

Percepcija statusa zviždača

Prije intervencije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Smatrate li da su zviždači u Hrvatskoj potrebni?	Javni sektor	73	4,93	0,304	2,39	0,018	0,580
	Privatni sektor	132	4,77	0,686			

Ima razlike. Ispitanici iz javnog sektora u većoj mjeri smatraju da su zviždači potrebni u Hrvatskoj. Vjerojatnost da ispitanik iz javnog sektora da višu procjenu od ispitanika iz privatnog sektora je za 8% veća u odnosu na slučajnu.

Poslije intervencije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Smatrate li da su zviždači u Hrvatskoj potrebni?	Privatni sektor	109	4,77	0,824	0,59	0,557	0,524
	Javni sektor	78	4,83	0,633			

Nema statistički značajne razlike

Percepcija mjera za poboljšanje pozicije zviždača

Političkom voljom

Prije intervencije

Vrsta organizacije	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Javni sektor	73	39.7	60.3	0,660	0,034
Privatni sektor	132	43.2	56.8		
Total	205	42.0	58.0		

Nema statistički značajne razlike

Poslije intervencije

Vrsta organizacije	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Javni sektor	78	33.3	66.7	0,360	0,072
Privatni sektor	109	40.4	59.6		
Total	187	37.4	62.6		

Nema statistički značajne razlike

Zakonima koji štite prijavitelje nepravilnosti

Prije intervencije

Vrsta organizacije	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Javni sektor	73	23.3	76.7	1,000	0,011
Privatni sektor	132	24.2	75.8		
Total	205	23.9	76.1		

Nema statistički značajne razlike

Poslije intervencije

Vrsta organizacije	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Javni sektor	78	17.9	82.1	0,042	0,159
Privatni sektor	109	32.1	67.9		
Total	187	26.2	73.8		

Ima razlike. Ispitanici u javnom sektoru u većoj mjeri smatraju da bi se zakonima mogao poboljšati status zviždača.

Sve većim brojem prijavitelja nepravilnosti

Prije intervencije

Vrsta organizacije	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Javni sektor	73	28.8	71.2	0,533	0,055
Privatni sektor	132	34.1	65.9		
Total	205	32.2	67.8		

Nema statistički značajne razlike

Poslije intervencije

Vrsta organizacije	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Javni sektor	78	28.2	71.8	0,429	0,061
Privatni sektor	109	33.9	66.1		
Total	187	31.6	68.4		

Nema statistički značajne razlike

Potporom međunarodnih (npr. europskih) organizacija/institucija

Prije intervencije

Vrsta organizacije	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Javni sektor	73	38.4	61.6	0,881	0,012
Privatni sektor	132	37.1	62.9		
Total	205	37.6	62.4		

Nema statistički značajne razlike

Poslije intervencije

Vrsta organizacije	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Javni sektor	78	26.9	73.1	0,014	0,184
Privatni sektor	109	45.0	55.0		
Total	187	37.4	62.6		

Ima razlike. Ispitanici u javnom sektoru u većoj mjeri smatraju da bi se status zviždača poboljšao potporom međunarodnih organizacija.

Promjenom stavova i vrijednosti društva prema prijaviteljima

Prije intervencije

Vrsta organizacije	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Javni sektor	73	35.6	64.4	0,434	0,062
Privatni sektor	132	29.5	70.5		
Total	205	31.7	68.3		

Nema statistički značajne razlike

Poslije intervencije

Vrsta organizacije	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Javni sektor	78	26.9	73.1	0,206	0,103
Privatni sektor	109	36.7	63.3		
Total	187	32.6	67.4		

Nema statistički značajne razlike

Sustavnom edukacijom i promicanjem vrijednosti dobrog upravljanja i poslovanja

Prije intervencije

Vrsta organizacije	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Javni sektor	73	37.0	63.0	0,655	0,038
Privatni sektor	132	40.9	59.1		
Total	205	39.5	60.5		

Nema statistički značajne razlike

Poslije intervencije

Vrsta organizacije	N	Ne %	Da %	Exact p	ϕ
Javni sektor	78	30.8	69.2	0,024	0,170
Privatni sektor	109	47.7	52.3		
Total	187	40.6	59.4		

Ima razlike u smislu da ispitanici u javnom sektoru u većoj mjeri smatraju da bi se status zviždača poboljšao sustavnom edukacijom i promicanjem vrijednosti dobrog upravljanja i poslovanja.

Percepcija pozicije RH prema indeksu korupcije

Prije intervencije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Što mislite, na kojem se mjestu nalazi Hrvatska po indeksu korupcije?	Javni sektor	54	119,46	51,582	-0,17	0,868	0,492
	Privatni sektor	110	120,92	54,887			

Nema statistički značajne razlike

Poslije intervencije

Varijabla	Grupa	N	M	SD	t	p	p_sup
Što mislite, na kojem se mjestu nalazi Hrvatska po indeksu korupcije?	Privatni sektor	88	109,78	60,227	-0,34	0,732	0,484
	Javni sektor	56	106,48	53,729			

Nema statistički značajne razlike

Kvalitativna analiza podataka

Analiza je rađena na 4 kvalitativna pitanja. Prvo pitanje “Kome bi prijavili korupciju ili nepravilnost u poslovanju ili upravljanju?” ima pet ponuđenih odgovora s mogućnosti višestrukog odabira. Ostala pitanja: “Zašto biste/ne biste prijavili nepravilnost?”; “Tko su po vašem mišljenju zviždači?” i “Za budućnost vašeg grada kao grada bez korupcije, koji su pomaci potrebni?” su pitanja otvorenog tipa odgovora. Ova analiza je uključivala identifikaciju ključnih tema i obrazaca u odgovorima te kategorijalizaciju mišljenja ispitanika. Frekvencije odgovora su analizirane i navedene (od najčešćeg prema rjeđem) u nastavku.

Kome bi prijavili korupciju ili nepravilnosti u poslovanju ili upravljanju?

Kategorije odgovora i frekvencije

1. Pučki pravobranitelj

- Mnogi ispitanici spominju prijavu Pučkoj pravobraniteljici, što ukazuje na sklonost prijavljivanju službenim i nepristranim institucijama koje su dizajnirane za rješavanje pritužbi i zaštitu prava građana.

2. Pravosudne i pravne institucije (npr. DORH)

- Neki ispitanici navode Državno odvjetništvo Republike Hrvatske (DORH) kao kanal za prijavu korupcije, što sugerira povjerenje u pravosudni sustav da riješi takve probleme.

3. Unutarnji mehanizmi unutar organizacije

- Nekolicina ispitanika preferira prijavljivanje unutar vlastite organizacije ako postoje mehanizmi za rješavanje takvih prijava, što odražava oslanjanje na interne kontrole i procese.

4. Opće nepovjerenje i cinizam

- Postoje odgovori koji ukazuju na nedostatak povjerenja u bilo koju instituciju, s izjavama koje dovode u pitanje postojanje pouzdanih entiteta za prijavu. Ovaj cinizam naglašava značajnu zabrinutost u vezi učinkovitosti i integriteta postojećih sustava.

5. Ostale državne i relevantne institucije

- Reference na razne državne institucije i relevantna tijela ukazuju na raznolike pristupe rješavanju korupcije, gdje ispitanici vjeruju da bi više entiteta moglo biti odgovorno za rješavanje takvih problema.

6. Nesigurnost ili neznanje

- Neki odgovori odražavaju nesigurnost ili neznanje o tome gdje prijaviti korupciju, što ukazuje na potencijalni nedostatak svijesti o dostupnim kanalima za prijavu.

SAŽETAK

Kvalitativna analiza odgovora otkriva spektar povjerenja i skepticizma među ispitanicima u vezi prijave korupcije. Dok neki ispitanici pokazuju povjerenje u službene kanale poput Pučkog pravobranitelja i pravosudnih institucija, drugi izražavaju značajno nepovjerenje ili nesigurnost o učinkovitosti bilo kojeg mehanizma za prijavu. Ova analiza naglašava potrebu za poboljšanjem svijesti i možda reformama kako bi se izgradilo povjerenje u institucije i procese za borbu protiv korupcije.

Zašto biste/ne biste prijavili nepravilnost?

Razlozi za prijavljivanje nepravilnosti:

Građanska dužnost - mnogi ispitanici smatraju da je prijavljivanje nepravilnosti obveza svakog građanina kako bi se unaprijedilo društvo.

Borba protiv korupcije - želja za smanjenjem ili eliminacijom korupcije često se navodi kao motiv.

Osjećaj pravde - neki ispitanici naglašavaju potrebu za pravdom i korektnošću.

Zaštita budućnosti - prijavljivanje se vidi kao način zaštite budućih generacija.

Osobno iskustvo - pojedinci navode da bi prijavili nepravilnosti jer su i sami bili žrtve sličnih situacija.

Razlozi protiv prijavljivanja nepravilnosti:

Strah - strah od odmazde, gubitka posla ili fizičke ugroze je čest razlog za neprijavlivanje.

Nepovjerenje u institucije - mnogi ispitanici ne vjeruju da bi prijavljivanje dovelo do ikakvih promjena zbog neučinkovitosti ili korumpiranosti institucija.

Pragmatičnost - neki smatraju da bi prijavljivanje samo zakompliciralo njihov život, bez ikakvog stvarnog učinka.

Iskustvo s neuspješnim prijavljivanjem - neki ispitanici su već pokušali prijaviti nepravilnosti, ali su doživjeli negativne posljedice bez promjena.

SAŽETAK

Na temelju ovih grupa, može se vidjeti da su glavni faktori koji utječu na odluku hoće li netko prijaviti nepravilnost strah i nepovjerenje u sustav, dok oni koji prijavljuju to često rade iz osjećaja građanske dužnosti i želje za pravdom.

Tko su, po vašem mišljenju, zviždači?

Analizom ključnih riječi u odgovorima ispitanika na pitanje "Tko su, po vašem mišljenju, zviždači?" izdvojeno je nekoliko dominantnih tema:

1. Hrabrost: Česte reference na "hrabri" ljudi ili osobe sugeriraju da ispitanici zviždače percipiraju kao ljude koji su hrabri, što ukazuje na svijest o riziku koji oni preuzimaju.
2. Ljudi/Osobe: Pojmovi "ljudi" i "osobe" dominiraju odgovorima, što pokazuje da ispitanici vide zviždače kao obične pojedince iz zajednice, a ne nužno kao specijalizirane profesionalce.
3. Prijavljivanje nepravilnosti: Riječi poput "prijavljuju" i "nepravilnosti" ukazuju na svijest o funkciji zviždača, odnosno na to da su oni osobe koje prijavljuju nezakonite ili neetične radnje.
4. Poštenje: Upotreba riječi poput "poštenu" također ističe moralni aspekt zviždača u očima ispitanika.
5. Heroizam: Pojmovi poput "heroji" sugeriraju da dio ispitanika smatra zviždače herojima, što dodatno naglašava pozitivan stav prema njima.

Na temelju ovih uvida, možemo identificirati nekoliko glavnih kategorija koje opisuju percepciju zviždača među ispitanicima:

1. Hrabrost i rizik: Zviždači su viđeni kao hrabre osobe koje preuzimaju rizik.
2. Moral i etika: Naglašava se poštenje i moralna ispravnost zviždača.
3. Prijavljivanje nepravilnosti: Fokus na funkciju zviždača kao onih koji prijavljuju nepravilnosti.
4. Heroizam: Zviždači su percipirani kao heroji, što implicira visoko društveno vrednovanje njihove uloge.

Za budućnost vašeg grada kao grada bez korupcije, koji su pomaci potrebni?

Evo rezultata kvalitativne analize odgovora ispitanika iz Hrvatske na pitanje o potrebnim promjenama za grad bez korupcije:

1. Političke promjene (96 odgovora): Mnogi ispitanici smatraju da su ključne promjene u političkom sustavu i ponašanju političara.
2. Transparentno upravljanje (74 odgovora): Postoji značajan fokus na potrebu za odgovornim i transparentnim upravljanjem kao načinom borbe protiv korupcije.
3. Jačanje zakona (51 odgovor): Mnogi ističu potrebu za jačim zakonima ili bolju provedbu postojećih zakona.
4. Edukacija i svijest (34 odgovora): Neki ispitanici vjeruju da bi edukacija i podizanje svijesti među građanima mogli smanjiti korupciju.
5. Reforma pravosuđa (20 odgovora): Reforma pravosuđa i osiguranje neovisnosti sudstva također su često spominjani.
6. Kazne za korupciju (12 odgovora): Nekolicina ispitanika naglašava važnost strožih kazni za korupciju.
7. Procesuiranje korupcije (4 odgovora): Nekoliko ispitanika spominje potrebu za efikasnijim procesuiranjem korupcije.
8. Nezavisnost institucija (2 odgovora): Vrlo mali broj ispitanika spominje važnost nezavisnosti institucija.

Na temelju provedene kvalitativne analize odgovora ispitanika iz Hrvatske na pitanje o potrebnim pomacima za grad bez korupcije, možemo izvući sljedeće zaključke:

1. Političke promjene kao ključni faktor

Većina ispitanika smatra da su promjene u političkom sustavu i ponašanju političara ključne za smanjenje korupcije. Ovo sugerira duboko nezadovoljstvo trenutnim političkim okruženjem i percepciju da je korupcija sustavno ukorijenjena u političkoj sferi.

2. Potrebno transparentno upravljanje

Transparentnost i odgovornost u upravljanju istaknuti su kao značajni koraci prema smanjenju korupcije. Ovo ukazuje na potrebu za jačim mehanizmima nadzora i boljim pristupom informacijama javnosti.

3. Jačanje zakonskog okvira

Ispitanici su također često spominjali potrebu za jačanjem zakona ili boljom provedbom postojećih zakona. Ovo naglašava potrebu za pravnim reformama koje bi osigurale učinkovitiju borbu protiv korupcije.

4. Edukacija i podizanje svijesti

Neki ispitanici prepoznaju važnost obrazovanja i podizanja svijesti kao alata za dugoročno smanjenje korupcije. Ova skupina vjeruje da promjena mora doći i kroz obrazovanje budućih generacija o negativnim posljedicama korupcije.

5. Potreba za reformom pravosuđa

Manji, ali značajan broj ispitanika ukazuje na potrebu reforme pravosuđa, naglašavajući važnost neovisnosti sudstva i učinkovitosti pravosudnog sustava u procesuiranju slučajeva korupcije.

6. Kazne za korupciju

Iako manje spominjane, strože kazne za korupciju su prepoznate kao potrebne. Ovo sugerira da postoji određena razina frustracije zbog percipirane nekažnjivosti korumpiranih pojedinaca.

SAŽETAK:

Ispitanici jasno pokazuju potrebu za sustavnim promjenama u političkom i pravnom sustavu kao ključnim koracima u borbi protiv korupcije. Istodobno, potreba za transparentnošću, edukacijom, te odgovarajućim sankcijama sugerira da građani prepoznaju problem korupcije kao duboko ukorijenjen i kompleksan, zahtijevajući multidimenzionalni pristup za njegovo rješavanje.

ZAKLJUČAK

Za vrijeme trajanja projekta napravljeno je istraživanje tipa upitnika o razini znanja i stavovima opće populacije vezano za korupciju i zviždače u RH. Istraživanje je provedeno online, ispitanici su prikupljeni putem javnih objava na mrežnim stranicama Udruge Pomak, socijalnih mreža i snowball metodom.

Istraživanje se sastojalo od dva ispitivanja: prije i poslije intervencije. Upitnik je bio istovjetan u oba ispitivanja, kako bi se utvrdile razlike u razini znanja i svijesti ispitanika. Ispitivanje prije intervencije provedeno je od listopada do prosinca 2023. godine na 310 ispitanika.

Intervencija Udruge Pomak sastojala se od više aktivnosti: izrada i promocija Priručnika za prijavitelje nepravilnosti, realizacija Okruglog stola sa sudjelovanjem stručnjaka i medija, te edukativno – promotivni članci na mrežnim stranicama udruge i socijalnim mrežama.

Ispitivanje poslije intervencije provedeno je od svibnja do srpnja 2024. godine na 364 ispitanika. Uvidom u kvantitativnu analizu demografskih podataka, možemo zaključiti da su obje populacije vrlo slične (skoro iste), te smo pristupili daljnjoj kvalitativnoj i kvantitativnoj analizi podataka.

Zaključak kvantitativne analize podataka

Zaključak kvantitativne analize podataka ukazuje na ukupno nisku razinu znanja i svijesti opće populacije vezano za korupciju i daljnje postupanje temeljem iste u Republici Hrvatskoj. Vidljiva je visoka polariziranost stavova i mišljenja, te naginjanje ka ekstremnim i/ili defetističkim stavovima vezano za korupciju i zviždače u RH, bez uporišta u znanju i činjenicama. Ovakav rezultat je bitno semantički analizirati, uzevši u obzir da cilj istraživanja i jest bio ispitati stavove i mišljenja (a ne samo znanje) opće populacije vezano za korupciju u Hrvatskoj.

Razlike između dva ispitivanja vezano za djelovanje intervencijskih aktivnosti smo dobili u većini ispitanih čestica. Razlike od 1 i više postotna boda (prije-poslije) smo dobili u percepciji: korupcija stvara ozbiljne probleme u razvoju društva (povećanje 2%), korupcija je prisutna u hrvatskom privatnom sektoru (povećanje 6,3%), korupcija je prisutna na svim razinama rada u hrvatskoj (smanjenje 2,6%). U informiranosti i transparentnosti (postoji li u RH informiranost i transparentnost u upravljanju javnim sredstvima) još više ispitanika jest izjavilo da ne postoji (povećanje 3,2%).

U percepcijama mjera za poboljšanje pozicije zviždača dobivena je značajna razlika u većoj potrebi za kvalitetnim zakonima koji štite zviždače (povećanje 3,7%), većim brojem prijavitelja nepravilnosti (smanjenje 5,8%), sustavnom edukacijom i promicanjem vrijednosti dobrog upravljanja i poslovanja (smanjenje 4,3%) i promjenom stavova i vrijednosti društva prema prijaviteljima nepravilnosti (smanjenje 2%).

Detaljna analitika razlika u stavovima i percepciji ispitanika prije i poslije intervencije je rađena i temeljem njihovih demografskih karakteristika. Tablice su navedene u sadržaju, kao i objašnjenje razlike koje su statistički značajne (ne samo pomak od 1%, već statistički značajan pomak). Stojimo na raspolaganju za objašnjenje tih tablica po potrebi.

Svi ovi rezultati ukazuju na to da ispitanici smatraju kako su državne/lokalne vlasti odgovorne za korupciju, te nakon intervencije, jače projeciraju tu odgovornost eksternalizirano (na institucije), smatrajući kako stavovi i vrijednosti u društvu, edukacija i općenito prijavitelji nepravilnosti imaju manju ulogu u prevenciji korupcije.

Zaključak kvalitativne analize podataka

Kvalitativna analiza odgovora otkriva spektar povjerenja i skepticizma među ispitanicima u vezi prijave korupcije. Dok neki ispitanici pokazuju povjerenje u službene kanale poput Pučkog pravobranitelja i pravosudnih institucija, drugi izražavaju značajno nepovjerenje ili nesigurnost o učinkovitosti bilo kojeg mehanizma za prijavu. Ova analiza naglašava potrebu za poboljšanjem svijesti i možda reformama kako bi se izgradilo povjerenje u institucije i procese za borbu protiv korupcije.

Glavni faktori koji utječu na odluku hoće li netko prijaviti nepravilnost su strah i nepovjerenje u sustav, dok oni koji prijavljuju to često rade iz osjećaja građanske dužnosti i

želje za pravdom. Zviždači se u većini slučajeva gledaju kao heroji društva, te ispitanici vide zviždače kao obične pojedince iz zajednice, a ne nužno kao specijalizirane profesionalce.

Ispitanici jasno pokazuju potrebu za sustavnim promjenama u političkom i pravnom sustavu kao ključnim koracima u borbi protiv korupcije. Istodobno, potreba za transparentnošću, edukacijom, te odgovarajućim sankcijama sugerira da građani prepoznaju problem korupcije kao duboko ukorijenjen i kompleksan, zahtijevajući multidimenzionalni pristup za njegovo rješavanje.

Iz rezultata istraživanja evidentno je kako je potrebno uložiti još više truda u edukaciju šire javnosti vezano za korupciju i prijavitelje nepravilnosti, dati im adekvatnije alate za borbu protiv korupcije, te napraviti veći pritisak na službene institucije u cilju povećanja transparentnosti poslovanja, a time i povjerenja građana u institucije.